KFB § 47 Fördelning av verksamhetsstöd till kulturorganisationer 2027

Ärendenummer: RS 2026/1785

Kultur- och fritidsberedningens förslag till regionstyrelsen

- 2027 års verksamhetsstöd till kulturorganisationer fördelas enligt förslag.

Sammanfattning

Region Gotlands verksamhetsstöd riktar sig till kontinuerligt verksamma organisationer i det fria kulturlivet som producerar eller arrangerar ett konstnärligt utbud av hög kvalitet eller är en kulturpolitiskt angelägen verksamhet.

Stödet är avgörande för att kulturorganisationer, med sina skiftande verksamheter, ska få stabilitet över tid. Det sänder dessutom en viktig signal till andra bidragsgivare eller utgör grund för rätten att söka annat stöd.

Inför 2027 års fördelning av stöd till kulturorganisationer finns en beräknad indexuppräkning på äskade tre procent, motsvarande 193 939 kronor. Enligt nyligen presenterad bryggbudget beviljas detta och därmed finns 6 658 596 kronor att fördela. Inför 2027 har kulturlivet sökt stöd för sammanlagt 11 226 954 kronor.

Söktrycket inför 2027 är något lägre än inför 2026. 41 ansökningar har inkommit, varav två är helt nya sökande. Tre aktörer som erhöll stöd 2026 har av olika skäl inte lämnat in en ansökan för 2027.

Kriterier som utgör underlag för bedömning rör verksamhetens omfattning, potential att nå olika målgrupper och i vilken mån verksamheten bland annat är långsiktig, unik och har hög kvalitet. I beredningen har även gjorts en sammanvägd bedömning av balansen mellan stad och land och mellan konstområden.

Olikt de två senaste åren finns inga outnyttjade medel från övrig stödgivning att fördela som tillfälligt verksamhetsstöd, något som leder till att konkurrensen inför 2027 är större än vanligt. Den rådande ekonomiska situationen, i kombination med ett stort antal kvalificerade sökande, ställer höga krav på omprioritering inom kulturstödet. För att undvika en cementering av den befintliga skaran stödaktörer och samtidigt nå ut till verksamheter som representerar infrastrukturellt svagare områden är förslaget därför att det utrymme som den treprocentiga uppräkningen innebär helt och hållet fördelas till ett antal nya och ett fåtal befintliga aktörer samt att inga nya aktörer föreslås treåriga stöd.

Förslaget är att bevilja 33 verksamheter stöd och att ge åtta verksamheter avslag. Av de 33 aktörerna som föreslås få stöd är sex helt nya inom stödformen.

Nya aktörer som föreslås verksamhetsstöd 2027 är Nycirkus Gotland, Hantverkshuset i Burgsvik, Stavgard vikingaby, Hemse allmänna konstförening, Gotlands Bygdegårdsdistrikt och Gotlands Lantbruksmuseum. Prioriteringar som gjorts i förslaget är verksamheter inom de infrastrukturellt svagare konstområdena slöjd, dans och cirkus och bild och form, som riktar sig till barn och unga och som gör insatser för att stärka kulturlivet på södra Gotland.

Aktörer som föreslås ett förändrat stöd i form av en ökning jämfört föregående år är Konstfrämjandet Gotland för ökade möjligheter till etablering i Slite och Riksteatern Gotland för att möjliggöra för en starkare lokal samordning och närmare koppling till riksteaterorganisationerna i landet.

Konsekvensen av en utebliven indexuppräkning för det gotländska kulturlivets organisationer är givetvis problematisk mot bakgrund av samhällets kostnadsökningar. En utebliven uppräkning innebär i praktiken en sänkning av stödet.

Ansökningarna har beretts i samverkan mellan Region Gotlands kulturutvecklare inom de olika konstområdena, chef för kulturenheten och avdelningschef för kultur- och fritidsavdelningen. Två jäv har uppstått i beredningen vilket föranlett ett något förändrat bedömningsarbete.

Bedömning
Inför 2027 är konkurrensen högre än vanligt kring verksamhetsstöden då det nya bidragsystemet är fullt ut implementerat och inga outnyttjade stöd finns att fördela. En procentuell indexuppräkning har tidigare år bedömts viktig för att kompensera kulturlivet för de kostnadsökningar som sker i samhället. Inför 2027 föreslås den beviljade indexuppräkningen om 3 procent inte fördelas som en generell höjning till samtliga befintliga stödaktörer, utan i stället användas för att inkludera fler och nya aktörer i stödet som tidigare inte kunnat prioriteras – bland annat Hantverkshuset i Burgsvik.

Regionstyreförvaltningen bedömer att förslag till fördelning går i linje med kulturplanens mål och nämndmålet 10 procents ökning av kultur riktat till barn och unga. Förslaget stärker de svaga områdena slöjd, dans och cirkus och bild och form och utgör även en särskild satsning på aktörer på södra Gotland.

I handläggningen har en sammanvägd bedömning gjorts, där avdelningschef, enhetschef och kulturutvecklare ingått. Samtliga regionala kulturutvecklare inom litteratur, teater, musik, dans, film, kulturarv, slöjd/form/design och konst har enskilt eller i grupp medverkat i bedömningen som sedan

sammanställts och vägts in i detta förslag till beslut. Se bilaga 2 för samtliga motiveringar.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Stöd har utlysts, beretts och fördelningen är genomförd utifrån allmänna bestämmelser och gällande regler och riktlinjer för stöd till kultur- och fritidsverksamhet som gällt från och med 2024-11-01. Bedömningar sker även mot bakgrunden av årliga inskickade årsmöteshandlingar, regelbundna utvecklingssamtal och de ansökningar som ligger till grund för förslaget. Två jäv har anmälts som redovisas i bilaga 2.

2. Ekonomiskt perspektiv

Konsekvensen av en utebliven indexuppräkning för enskilda befintliga verksamheter är givetvis problematisk mot bakgrund av samhällets kostnadsökningar. En utebliven uppräkning innebär i praktiken en sänkning av stödet. Konkurrensen om medel är hög såväl lokalt som i landet, vilket gör att det finns risker att framför allt delar av det sårbara ideella kulturlivet kan ge upp.

3. Barnperspektiv

Artikel 31 i Barnkonventionen erkänner barnets rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet samt lyfter tillhandahållande av lika möjligheter till kulturell och konstnärlig verksamhet. De fria aktörer som finns på Gotland är avgörande för barns rätt att delta i kulturlivet. Barn och unga och deras behov är prioriterade i förvaltningens beredningsarbete och i föreliggande förslag till fördelning, med förslag till fördelning bland annat till Hantverkshuset i Burgsvik, Nycirkus Gotland och Stavgard vikingaby.

4. Jämställdhetsperspektiv

Könsfördelningen bland utövare ser olika ut inom olika konstformer, vilket beaktas i bedömningen. Förvaltningen noterar återkommande att frågor kring jämställdhet, mångfald, breddat deltagande och tillgänglighet i stor omfattning belyses och gestaltas konstnärligt inom alla konstformer.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

En god geografisk spridning av stöd till verksamheter på landsbygderna har tagits hänsyn till i fördelningen. Årets förslag till fördelning syftar bland annat till att stärka den kulturella infrastrukturen på södra Gotland.

6. Klimat och miljöperspektiv

Det fria kulturlivet bidrar med sina olika verksamheter till en mer attraktiv livsmiljö. Ärendet är inte relaterat till ökad miljöbelastning.

Ärendets behandling under mötet
Ärendet föredras av Madeleine Nilsson, kulturutvecklare, regionstyrelseförvaltningen.

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Bilaga 1 Fördelning 2026
Bilaga 2 Beskrivningar och motiveringar, A-Ö.
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-20

Skickas till
Samtliga sökande som beviljas stöd
Samtliga sökande vars ansökan avslagits
Samtliga kulturutvecklare för kännedom